

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Præbendis. Consilium CCLVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

taxa in indulto nominationis præscripta, minorem difficultatem habet; tum quod Opponens allegatum excessum non satis probaverit; tum quod Impetrans per justas attestaciones liquidò probaverit, tantum esse onus hujus Thesaurariae in sustinendis cereis, ac luminaribus, & in sua provisione tenendo sacerdotem deservientem, ut eo deducto parum superfit ex fructibus & emolumentis ipsius Thesaurariae. † In constituendo enim valore annuo, ac taxa cuiusque beneficii, ante omnia deducenda sunt & detrahenda onera, *Gabriel. Cassador. decis. 19. De præben. Rebuff. de nominat. q. 9. nu. 25.* id enim in bonis esse censetur, quod deductis oneribus superest, *l. Subsignatum de verb. signif.* Quod ipsam quoque in prædictis litteris Placiti & Concordatorum specificè expressum est, quod rationibilia onera deduci debeant, *vers. les charges raisonnables deducites*; & ipsam omnem eventum Impetranti sufficere debeat nuda allegatio minoris valoris, quamdiu Opponens non probat majorem, *Rebuff. de nominat. q. 9. nu. 43.* Sic igitur remotis his duabus objectionibus extra periculum manet Impetrantis nominatio, & acceptatio; secundum quam etiam pro eodem Impetrante, in pleno possessorio iudicari debet: nihil obstante recedentia seu provisionali sententia, quæ ex malo intellectu litterarum Placiti & Concordatorum videtur lata: nam recedentia sententia ex pleniori cognitione retractabilis est. † Visque adeo, ut recedentarius condemnatus in pleno possessorio teneatur ad restitutionem omnium fructuum, quos virtute recedentis percepit, *Rebuff. ad consil. reg. tit. de causis benef. poss. art. 1. Glos. i. nu. 18.* In quo pleno possessorio hoc Impetranti suffragari plurimum debet, quod Opponens nullum coloratum titulum prætextit, Nam primus, quem constituit in resignatione ex causa permutationis, nullus est: ob id, quod eum prætextat ex collatione, & provisione Præpositi dictæ Ecclesiæ Insulensis, ad quem illius collatio nullo modo pertinet, uti aperte constat ex prædictis litteris confirmationum tam Golumani Episcopi Tornacensis, quam Honorij Papæ Tertij, in quibus aperte dicitur, hanc Thesaurariam esse electionem, non collativam; & Præpositum ejusdem Ecclesiæ in electione ejusdem Thesaurariae nihil juris habere. Ita quod ex defectu potestatis in conferente coloratus titulus non possit constitui, & quod autem in fine de iure patron, sine quo colorato titulo nec colorata possessio constitui potest, *panor. in c. cum nostris nu. 3. de concess. præben. Lud. Rom. cons. 48. Dubitatur primo nu. 14.* † Qui primus quoque titulus corrui ex regula Cancellariæ Apostolicæ de infirmis resignantibus; ob id, quod resignans paulò post resignationem decesserit. Quæ regula etiam obtinet in resignationibus factis ex causa permutationis in manibus Ordinarij, saltem ex multorum sententia, *Lud. Gomef. ad reg. Cancell. de infirm. resig. q. 26. Philip. Probos ad c. cum in illis de præben. lib. 6. nu. 54. Rebuff. in tract. de nominat. q. 17. nu. 5.* Licet nonnulli contrarium putaverint, *Mohiens ad d. reg. Cancell. de infirm. resig. nu. 12.* quorum opinio nunc subsistere vix potest, posteaquam posteriores Pontifices ampliando dictam regulam addere consueverunt hæc verba, *acceptum*

Consil. Wamef. Tom. I.

beneficium, quavis auctoritate conferatur. Ut non sit dubium, quin in Ordinarijs quoque locum habere censetur, *Quintil. Mandos. ad d. regul. quest. 12.* Sed nec secundus titulus electionis Opponenti prodesse potest; quia per Impetrantis nominationem erant dicto Capitulo clausæ & ligatæ manus, ne posset ad electionem eâ vice procedere, propter clausulam decreti irritantis Bullæ nominationis insertam, *cap. 2. De præb. l. b. 6.* quæ vitiat, & inficit nedum titulum, sed etiam possessionem illius, cui contra dictam nominationem provisum fuit, *Lud. Roman. d. cons. 483.*

De Præbendis.

S V M M A R I V M.

Possessorium inter nominatū ex indulto nominationis Facultatis Artium in Universitate Lovanienſi & apostolicè provisum ex jure cello.

1. Possessio in beneficiis per titulos iustificanda est.
2. Nominatus ad collationem alicuius quid iuris acquirat.
3. Beneficia reservata quæ dicantur, & an à nominato acceptari possint?
4. Valor beneficii quomodo constituendus sit.
5. Nominatio fieri potest non tantum ad vacatura sed etiam vacantia beneficia.
6. 8. Nominatio inſinuatio quomodo collatoribus facienda.
7. Collator an à nominato requirendus?
7. Verbum, Possit, quam vim habeat.
9. Publicatio gratia apostolica in beneficiis, quomodo requiratur.
10. Possessio beneficii etiam per coniugatum acquiri potest absenti.
11. Laicus in beneficiis procurator esse potest.
12. Beneficium acceptari, & eius possessio, etiam die festo acquiri potest.
13. Conſura prima non præſumitur ex maiore ordine.
14. Clericatura quo modo probetur.
15. Beneficii possessor an sui antecessoris titulum iustificare debeat.
16. Mandatum non præſumitur.
17. Notarius probandus est.

CONSILIVM CCLVIII.

IN possessoria causa retinenda possessionis, quæ agit inter Dominum Matthæum Boden Impetrantem, & Antonium Espariault Opponentem de & super Canonicatu, & præbenda Collegiata Ecclesiæ S. Gertrudis Nivelensis, quam Impetrans ex morte Domini Ioannis de Monte; Opponens ex cessione, ac resignatione Ioannis de Prato ad se utrumque pertinere contendunt; potentius ius est apud Impetrantem: quod deducimus ex comparatione titulorum & juris, quod uterque prætextit. * In possessorijs enim causis beneficiorum non ex sola possessione, ut in rebus profanis, *l. 1. D. Vt possidetis*, sed ex jure quoque ac titulo causa terminanda est: ut ei adjudicetur possessio & is in ea manuteneatur, qui apparentiora jura habet, *Doct. in l. fin. C. de edicto d. Hadr. tollendo*, ita ut possessio in Ecclesiasticis beneficijs mixtæ naturæ sit, & sine titulo, hoc est deductione juris, induci aut concludi non possit, *Rota decis. 55. alias est 2. ad instantiâ Vt lite pend. in novis*, & *decis. 14. alias est 2. juri dubitatu De rest. spoliat. in novis.*

Yu 3

Et

Et quoniam de Actoris petitorisque intentione primum ubique querendum est, in conspicuo, aperto, & indubitato est jus Impetrantis; sive ad illius qualitatem & conditionem; sive ad causam, & titulum juris, quod asserit, sive ad illius executionem respiciatur. Nam in primis de prima qualitate hoc est clericatura, quæ ad obtinendum Ecclesiasticum beneficium, cui non incumbit cura animarum (quale est hoc, de quo contenditur) sufficit, etiam si sit Canonicatus, *cap. Super inordinato de preben.* evidenter constat per literas tonsuræ; & præterea etiam de sacerdotio. Constat item de altera hic requisita qualitate Magistri in Artibus per exhibitionem literarum promotionis hanc nominationem multis annis antecedentis, atque item de illius continua residentia in officio docendi ac regendi Pedagogium Standonicum, vulgo Porci appellatum. Quibus cum ex adverso nihil obijciatur, plenæ probationis vis tribuenda est. In causa & titulo unde Impetrans huius beneficij ius & possessionem asserit, nullus quoque est defectus: nam exhibita Bulla Leonina potestatem nominandi promotos, & sic ut Impetrans est, qualificatos, ad collationem quorumcumque Collatorum, & Collatricum secularium & regularium in patrimonio quondam Divæ Memoræ Caroli Quinti (in quo notorie est Nivella) residentium Facultatis Artium in Universitate Lovaniensi concessam esse liquidò demonstrat: cuius usum autoritate Principis permissum esse probat exhibitum Placitum Cæsareæ Majestatis. Quomodo modum & exhibitionem literarum nominationis de persona Impetrantis per Doctores Facultatis Artium ad Abbatissam Nivellemensem factæ, potestatem acceptandi beneficium, quod ad collationem ejusdem Abbatissæ vacavit, Impetranti concessam fuisse ² demonstrat. Per nominationem etenim nominato jus acquiritur non tantum ad rem, sed in re, *cap. De concess. preben. Gloss. in §. item quod ad dictas in verb. nominare de collat. in pragmatica sanctione.* Quam nominationem corroborat, secundum literas Placiti Cæsareæ Majestatis, eodem die, quò facta fuit hæc nominatio, Impetrantis iurata & registrata assertio ac declaratio, quod in bonis tunc non habuerit octuaginta Ducatos de Camera annuos; & quod hæc Impetranti velijs, quæ per Impetrantem ad præmissorum probationem exhibita sunt, nihil obijcerit Opponens. In executione huius tituli nihil quoque est, quod in Impetrante desideretur. Constat etenim vigore prædictæ nominationis Impetrantem hoc beneficium ex morte Domini Ioannis du Mont anno 1564. mense Maio die 19. (quo mense, die illius 13. Dominus Ioannes decesserat) vacans acceptasse: ita ut mensis vacationis & acceptationis concurrat ac idem sit; eaque ex parte satisfactum sit tam Bullæ Leoninæ, quam literis requirentibus acceptationem vacantis beneficij intra mensem à die vacationis; quæ acceptatio tam per instrumentum quam per confessionem Opponentis probata est. Constat quoque de nominationis insinuatione intra mensem à die quâ facta fuit, duodecima scilicet dicti mensis Maij, cum triduo antè præ-

tacta nominatio facta fuisset; quam insinuationem literæ dicti Placiti requirunt. Constat præterea de factæ acceptationis publicatione eodem mense Maio in loco beneficij die 19. facta secundum tenorem tam Bullæ Leoninæ quam literarum Placiti: prout etiam constat de collatione, & provisione Domini Abbatis sanctæ Gertrudis Oppidi Lovaniensis Exe. uoris Bullæ Leoninæ eodem mense Maio die 29. factæ, & sequuta possessionis apprehensione seu in illam inductione tertia Iunij sequentis. Constat denique de insinuatione declaratione, & registratione huiusmodi acceptationis factâ apud Notarium Facultatis Artium diu ante lapsum mensem à die ejusdem acceptationis, provisionis, & in possessionem inductionis, videlicet decima die dicti mensis Iunij, secundum formam per literas Placiti præscriptam. Sic quod omnia requisita ad executionem juris ac utali, quò in hac causa nitiur Impetrans, hic concurrant.

Obijcit tamen Opponens quædam, quæ in executione huius juris Impetranti obesse existimat; & quidem terè hæc. Primum, quod hoc beneficium tempore acceptationis, ex qua agit Impetrans, non vacaverit: secundum, quod in Curia Romana vacaverit: tertium, quod præter exceedentem taxam, gratia Impetrantis non subijciatur: quartum, quod Impetrans non sit nominatus in vita Domini Ioannis du Mont: quintum, quod nominatio eodem Domino Ioanne vivo non fuerit Domina Abbatissæ Nivellemensis insinuata, sed primum eo mortuo: sextum, quod Domina Abbatissa ex hac nominatione non fuerit requiritæ: septimum, quod Impetrans fecerit formam expectantium publicationem suæ gratiæ & nominationis in loco beneficij non fecerit: octavum, quod Impetrans in possessionem huius beneficij inductus sit per hominem coniugatum, & præterea die profano: quæ omnia ex ordine discutienda ac removenda sunt.

In primo atque in secundo obiecto hoc loco laborandum non est: continet enim implicitam assertionem juris, quod Opponens ex adverso præterit ex præterita resignatione D. Ioannis du Mont, quæ dicitur facta in Curia Romana ad opus Ioannis de Prato, ex cuius secunda sententia cessante ac resignatione ritulum & ius suum fundat Opponens: 1. quali beneficia in Curia Romana vacantia vigore huius nominationis acceptari non possint, tamquam generaliter reservata dispositioni Apostolicæ, *c. 2. De preben. lib. 6.* ex reservatione juris communis, cuius generis beneficia inter alia sunt illa, quorum resignationes in Curia Romana expediuntur, *Archid. in d. c. 2. Gl. Clem. 1. Ut sit pend. Lud. Rom. cons. 342.* Quoad primum n. 2. quæ per nullam gratiam expectativam nisi illius quoque potestas specialiter in illa permittatur, acceptari possunt, *rebuff. in tract. nominat. quest. 15. n. 27.* multò minù per hoc ius nominationis, in quo hæc clausula specialiter inserta est: *si dem. dispositio. Apostolicæ reservatione generali in corpore iuris clausa non reservatum.* Cæterum in discussione tituli, & juris, quod Opponens præterit, demonstrabimus mox hoc beneficium vacasse ex morte Do-

te Domini Ioannis du Mont, & minimè ex eius resignatione; ideoque iuris reservationem generalem Impetranti non obviare; quare ad alia objecta progrediamur.

4 Tertium quod obijcitur de excessu taxæ infirmum est, cuique Opponens ipse insistere ausus non fuit. Nam quamvis id obijcerit in verbali duplica, allegando quod hæc præbenda, de qua controversitur, valeat ultra ducentos quinquaginta florenos, qui longissimè excedunt sexaginta florenos auri de Camera; in scriptura tamen memoriali, in quam ex omnibus allegationibus verbalibus conjici solent, quæ quisque Colligantium ad proprii iuris sustentationem, & iuris partis adversæ oppugnationem pertinere putat, nulla est hujus objectionis mentio, quam Opponens etiam consulo omisit vili triplicatione Impetrantis; in qua inter alia allegavit, & probare obtulit, quod in hoc Amplissimo Concilio nominatis etiam ex parte Universitatis Lovanienfis (cujus nominatio longè minorem taxam habet, triginta scilicet florenorum aureorum, ut constat ex præfatione Bullæ Leoninæ) Canonicatum & præbendam Nivellesensem possessio fuerit adjudicata, ita ut cum imbecilliori gratiæ non obstat valoris excessus, potentiori latiusque patenti obviare non debeat, *l. ut. c. Qui etiam vel profess. se excus. lib. 10. præsertim* quod per Opponentem obijctum non sit, hujus præbendæ valorem tantum esse in absentia; & valor, qui percipi potest per residentem & beneficiò personaliter deservientem; illiusque onera sustententem, hic attendi non debeat, sed is tantum, qui præstatur absenti in loco privilegiato studij, ut ex verbis Bullæ Apostolicæ liquet, & verbis literarum dicti Placiti aperte cautum est his verbis: *Qu. po. pœnt recepvoir en absence aux études & lieux privilégiés*. Hoc est quæ qui recipere potest absens in studiis & loco privilegiato. Et alioqui generaliter in valore beneficii constituendo, ut discernatur, an sub gratia cadat, vel non cadat beneficium, de quo quæritur, id pro valore beneficii computetur, quod ex corpore beneficii percipitur, & beneficiario etiam absenti debetur: sic quod valor beneficii non ineatur vel aestimetur respectu utilitatis, quæ habetur in residendo; & anniversaria occurrentia, oblationes & quotidianæ distributiones, neque constituent, neque augeant valorem beneficii, *Oldradus cons. 118. Ex virtute gratiæ, nota decis. 134. quando impetratur, alias est 8. De præben. in novis*. Hæc igitur obiectio etiam ex iudicio ipsius Opponentis in aëra evanescit.

5 Quartum quod obijcitur de nominatione non facta in vita Domini Ioannis du Mont, notorium errorem vel evidentem calumniam continet. Cum enim etiam ipse Opponens alleget eundem D. Ioannem decessisse 13. Maij (ut superius dictum est) & ex literis nominationis, quas Impetrans protulit, quibusque Opponens nihil obijcit, constet hanc nominationem de persona Impetrantis factam esse octava die ejusdem mensis Maij, nihil dubitandum, quin tempestive facta fuerit. Si enim inutilitas ac nullitas nominationis ex sequente tempore constituenda esset (uti Opponens præsupponit) certè ex antecedente, ac præveniente utilitas ac validitas quoad temporis ratione constituenda

Conf. Wamel. Tom. 1.

quoque est, ut contrariorum & oppositorum eadem sit in contrario iure ratio. Illud sane admiendum non est, quod Opponens mortem D. Ioannis constituit in Maio 1563. (ita enim habet exemplum nobis exhibitum) nam id vel errore vel vitio scriptoris evenit: alioqui enim Opponens hac allegatione velut suo muerone se conficeret; cum resignatio, & acquisitio iuris, quod Ioannes de Prato præterit, primum sit facta 15. Novembris dicto anno 1563. quo tempore D. Ioannes du Mont, si in præcedente Maio decessisset, alicujus beneficii resignationem facere non potuisset. Præterea præsupposito etiam, quod hæc nominatio facta fuerit post mortem D. Ioannis du Mont, nihil tamen vetat quin hoc quoque virtute hujusmodi nominationis acceptari possit. Est enim generaliter verum in omnibus expectationibus, & alijs gratijs ad vacatura beneficia concessis, ut etiam contineantur illa, quæ jam tunc vacanti, quando fit nominatio, seu gratia expectativa ad collationem sic vacantis beneficii, *Gl. in Clem. unica in verb. notitia de concess. præb. Castr. in 1. Alex. & lafon. in l. Titius §. Lucius de liber. & post. Rebuff. in d. q. 16. nu. 33.* verum liquidem est, quod hoc, quod vacat tempore nominationis, vacabit & post eam, quamdiu non erit de eo legitime ab habente potestatem alicui provisorum, *l. Perbim oportet de verb. sign.* Atque ita cum non constet, quod post nominationem Impetrantis vel Papa, vel dicta Abbatisa de hoc contentioso Canonicatu alicui providerit, nihil nocere potest mors D. Ioannis du Mont antecedens hanc nominationem. Sed de eo laborandum ulterius non est, cum certò constet, nominationem circiter quinque dies antecessisse mortem D. Ioannis du Mont, & hujus beneficii vacationem incidisse pendente nominatione, & expectatione dicti Impetrantis.

Quod etiam fit, ut huic objectioni non insistat Opponens, sed aliud in duplici verbali nominatione vitium obijciat (quod quintum est ex superius propositis) videlicet quod nominatio hæc non fuerit Dominæ Abbatisæ ordinariæ Collatori vivo D. Ioanne du Mont insinuatæ. Sed nec huic objectioni aliquid tribuendum est, cum ei nihil tribuat nec in ea perseveret Opponens, quæ visa triplicatione Impetrantis, & instrumento factæ insinuationis ad personam Dominæ Abbatisæ 12. Maij, uno scilicet die ante mortem D. Ioannis du Mont per Magistrum Ioannem Giffeni ad hoc nona eiusdem Maij specialiter constitutum, ab hac objectione desistit, nec illius mentionem in scriptura memoriali reficavit. Quamvis interim inde vitium aliquod, seu causa nullitatis constitui non possit, etiam si hæc insinuatio in vita Domini Ioannis facta non fuisset; cum eam non requiratur, imò expressis verbis à necessitate illius faciendæ omnino liberet Bulla Leonina. Et quamvis literæ Placiti insinuationem requirant, & præscribant; hoc tamen non requirunt, ut illa fiat in vita illius, cuius beneficium postea vigore nominationis acceptatur, sed simpliciter quod nominatio insinuetur Collatori intra mensem (à die scilicet nominationis) quod utique hic factum esse negari non posset, quandocumque etiam Dominus Ioannes mortuus fuerit; cum nominatio & illius

Y u 4

insinua-

insinuatio eodem mense, Majo facta reperiantur. Quam autem ratione diximus nominationem fieri posse, post mortem alicujus beneficiati, eadem vigore ejus nominationis, ex illius morte vacans beneficium acceptari posse certum est, si de illo vel Papa, vel Ordinarius Collator non disposuit, vel alij non providit, *Rebuff. d. nu. 33.*

In pari conditione est sequens obiectio, quæ sexto loco confutatur, de defectu requisitionis, quamvis ei pertinacius inhaerere videatur Opponens. Nam neque dicta litera Placiti, neque Bulla Leonina hujusmodi requisitionem necessario desiderant: in d. simplici insinuatione, quæ pro certioratione tantum fit, *l. item veniunt §. penult. De pet. heredit. Rebuff. in tract. nominat. quest. 24. nu. 1. in fine.* contentæ sunt litera Placiti, cum plerumque hujusmodi insinuatio fiat ante mortem; & antequam vacet beneficium, quo tempore ad faciendam collationem frustra requireretur Collator; & viventis seu non vacans beneficium conferri non possit, *c. 2. De concess. praben.* Bulla autem Leonina non tantum non requirit hujusmodi requisitionem, sed à necessitate illius faciendæ omnino liberat. Licet interim requisitio etiam sufficiens ex parte Impetrantis apud Abbatissam in prima insinuatione facta fuerit, de parendo scilicet literis Apostolicis, cum casus vacationis incideret; sic ut ad eam dicta Abbatissa etiam responderit se obedientem fore; quam suam responsionem quoque observavit & sequuta fuit, nulli conferendo hunc ex morte D. Ioannis du Mont vacantem Canoniatum, Trivola est, ergo hac deficientis requisitionis obiectio.

Septimum quod obijciatur est defectus solemnisationis, quod scilicet non aliter gratia & acceptatio Impetrantis sit publicata, quam per affixionem ad valvas Ecclesiæ Nivelensis. Sed nec illa Impetranti obstat, neque ejus gratiam, præsertim in hoc possessorio iudicio, impedit: nam Bulla Leonina necessario aliquam publicationem non requirit; & literæ Placiti publicationis atque insinuationis formam hanc tantum præscribunt, ut primum Collatori insinuetur nominatio, & eam sequuta acceptatio atque provisio, publicetur ac registratur apud Registrum Facultatis Artium; cui requisitioni (uti superius dictum est) Impetrans se conformavit.

Nec in contrarium urget quod in Bulla Leonina hæc verba inserantur: *ac ex post suam acceptationem ad instar expectantium Apostolicorum, & prout in gratiis expectantibus observatur insinuare & se in corporalem possessionem poni & induci facere possit.* Hæc enim verba necessitatem publicandi non imponunt, imò nec præcisè insinuandi (quæ à publicatione longè distat) post acceptationem. Utitur enim Pontifex in dicta clausula verbo, *possit*; quod quamvis postpositum negationi præcisam necessitatem importet; solum tamen positum in rescriptis, legibus, aut contractibus non importat necessitatem, sed facultatem: *art. Bald. & alij præsertim iason in l. Gallus in princ. de lib. & posth. §. sic ut insinuatio permilla potestati nominati, juris necessitati eundem nomina-*

tum non subijciat, *l. Non, quicquid De iudicij;* & per consequens hujusmodi insinuatio omnia vel prætermissa in totum non noceat, *l. Testium c. de testam. Bart. in l. Divus 3. de test. in integ.* multo minus omnia publicatio, quam dicta Bulla non requirit. Quamobrem ea quæ ex quadam regula Eugenij, Papæ ad solemnitatem publicationis gratiæ expectativæ consulendo requisiverunt Panormit. *conf. 99. Illud in presentiarum vol. 1. Dominicus Gemin. conf. 76. in causa Magistri, Ludovicus Romanus conf. 433. Quoad primum, & Philippus Corneus, conf. 137. Licet multæ vol. 3.* huc accommodari non possunt: quia Regularum Cancellariæ usus & observatio variat, & temporaneus tantum est pro vita cuiusque Pontificis regulam facientis, *Gemin. conf. 93. Videtur primo, Francisc. Marcus dec. 1183. nu. 6. p. 1.* Ad hæc in usu solemnisationis plurimum discriminis est inter dignitates, aliæque beneficia jurisdictionem vel curam animarum habentia, quæ maiorem solemnitatem publicationis requirunt; & inter simplicia beneficia nullam curam, nullam jurisdictionem habentia (qualis est hic controversus, Canonicius) in quibus sufficit nominationem seu gratiam publicari coram honestis personis & Notario; quam distinctionem pro dissidentium opinionum conciliatione eleganter tradidit Ludovicus Gomes, *ad regul. Cancell. de public. fac. in benef. reg. q. 9. nu. 7. & 8.* Quæ in proposito minorem habent dubitationem, ex eo, quod momentaneam possessionem Impetrans non obtinuerit, sed perdurantem: in consequentiam cuius statim hoc iudicium possessorium instituit, & in accepta apprehensaque possessione se manuteneri contendit; publicatis prius sua gratia, & acceptatione ad valvas Ecclesiæ illius, ubi hujus beneficii ius, possessio, & exercitium est; ita ut de publicatione nulla possit esse dubitatio. Hoc enim discrimen constituunt nonnulli, *ad regul. Cancell. de public. fac. in benef. reg. q. 9. nu. 7.* inter momentaneam possessionem, cuius scilicet acquisitionem, & velut imaginariam acquisitionem nihil amplius sequutum est, cuiusque in consequentiam realiter & palam nihil amplius actum est, ut illa scilicet non sufficiat, nisi sit solemniter publicata, propter fraudes, quæ ex actus clandestinitate exurgere solent; & inter non momentaneam, in cuius scilicet consequentiam publicè ac palam acta insinuata sunt; sic ut in publicam notitiam abierit hujus novi possessoris adventus & possessio, ut scilicet illa formali publicationi æquipolleat. Quæ distinctio comprobatur ex his, quæ Lud. Gomes in dicta regulæ explicatione latius examinavit, *ad regul. Cancell. de public. fac. q. 11.*

Restat octavum obiectum, quod duo continet, nimirum quod inductio in possessionem dicatur facta per hominem coniugatum, die profano & tempore pomeridiano: sed nihil his tribuendum. Nam prius, quod homo coniugatus fuerit Ioannes Coquillon, qui tradidit, & inductionis huius minister, & executor fuit, in verbalibus defensionibus Opponentis, hoc est in responsione, aut duplica obiectum non fuit; ita ut secundum stylum Curie nunc non debeat haberi illius aliqua ratio: præsertim cum de huiusmodi allegatione ne coniugi

ne conjugij præfati Ioannis Coquillon non constet, atque ita sufficiat, quod ex propria Opponentis allegatione (quæ pro confessione accipi debet, *l. Cum precum c. De liber. causa*,) constet eum Notarium fuisse, & quod ex processu fulminato super Bulla Leonina omnibus Clericis, & Tabellionibus huius rei, hoc est inductionis in possessionem executio mandetur ac permittatur; quæ siquidem generalitas verborum facit, ut nullum discrimen constituendum sit inter Notarium cœlibem seu uxore carentem, & eum, qui cum legitima uxore conjugatus est; tantoque minus quod inductio in possessionem nullum ius tribuat, sed meri facti sit, ac per quemcumque etiam laicum & secularem, perinde conjugatum ut cœlibem secundum formam mandati Apostolici, seu executionis fieri possit, distetque longè à collatione beneficii, quæ ius tribuit & non nisi per Ecclesiasticum fieri potest, *Lud. Rom. cons. 337. Quo ad primam, Rebuff. ad concord. sit de forma mand. Apostol. in verb. inducentes*. Separata enim plurimum est causa iuris beneficii ab ejus possessione, super qua cognoscere potest Iudex quantumvis laicus, *Guido papa decif. 1. Panor. in c. Accedens De præben. Phil. Franc. & alij in c. 1. De procur. lib. 6. sic ut etiam per excommunicatum corporalis possessio beneficii dari, & accipi possit, c. Pro illorum & ibi gl. in verb. in Canonum de præben. Rota decif. 290. ad recipiendum alias est 21. De procurat. in novis*. Nec sanè mirum cum laicus etiam possit esse procurator, non tantum ad agendum & defendendum in iudicio causæ beneficiæ, *c. 1. De procurat. lib. 6. Rota decif. 375 fuit dubitatum alias est 27. De procurat. in novis*; verum etiam ad resignandum, permutandum, acceptandum beneficia, *Rota decif. 104. nota quod ubi, alias est 8. De procurat. in antiq. Ioan. Staphil. in tract. de literis gr. ut. de vi & effect. clausularum §. 6 n. 20. multo magis ad dandum vel accipiendum possessionem beneficii*.

12 Alterum quod de profano die & tempore pomeridiano obijciatur, perinde inefficax est; ob id, quod nullo iure præscriptum inveniatur discrimen dierum, & partium diei: ita ut quilibet dies & quæcumque hora ad id sit idonea, dummodò citra fraudem fiat. Cum enim à contentiosa jurisdictione non dependeat hæc possessionis datio & acceptio, sed sit voluntariæ jurisdictionis, nec exigit causæ cognitionem, quovis die exerceri potest, & magis profano quam sacro, *l. Actus publici c. De feriis l. 2. §. dies D. Quis ordo in bonor. poss. ser. Alber. in l. Illud c. De sacros. eccles. ita ut minus referat, quâ parte diei sit facta: quæ enim in qualibet parte diei fiunt, suspecta non sunt, ut illa quæ noctu peraguntur, *Bald. in c. 1. De fide instrum.* Sed huic obiecto immorandum non est; nam superius satis deductum est, Impetrantem publicationem suæ gratiæ, acceptationis, & provisionis sic fecisse, quod in ea nullus sit defectus; & in proposito sufficiat sic factam fuisse publicationem, ut non possit ei obijci vitium clandestinitatis. Sic itaque stabilito iure, titulo, ac possessione Impetrantis, remotis quoque quæ pro impedimentis, & vitijs Opponentis obijci facile est ex adverso per tres gradus similes demonstrare Opponentem nihil iuris competere.*

Imprimis de clericatura Opponentis constare non videtur, quod inter exhibita instrumenta non inveniuntur literæ tonsuræ, nec tonsura (cum sit extrinseca, non naturalis qualitas) præsumatur, *Doct. in l. Sciendum de verb. oblig. ne quidem in sacerdote; cum interdum fiat, ut quis eo per saltum, omisis ac simulatis inferioribus ordinibus, promoveatur, c. 1. de cler. per saltum promot.* ideoque clericatura necessariò requirit literas Episcopi, sine quibus probari vix potest, *Rebuff. in praxi benef. p. 1. tit. de formaliter. tonsur. nu. 21. & sine qua clericatura beneficium Ecclesiasticum obtineri aut retineri, nequit, c. Cum adeo De rescrip. c. Ex literis De transact.* Et si fortè in facto hiceramus, præsupposito quod legitimum instrumentum tonsuræ Opponentis sit exhibitum, hoc nihilominus verum est, nullâ ratione constare de clericatura, seu tonsura Ioannis de Prato, quem sui tituli auctorem sibi constituit idem Opponens; ita ut resolutio vel vitio titulo auctoris, ob defectum clericaturæ, ius accipientis necessariò dissolvere & collabi debeat, *l. Lex redigali De pig. nemo enim cedendo vel resignando transferre potest in alium quod ipse non habet, l. Si filius C. De donat. l. Nemo plus De reg. iur.*

Et quamvis regulariter in causa beneficii nemo teneatur iustificare titulum sui præcessoris, *panor. in cap. Illud De præsumpt. decif. Capell. Tholos. 467. Item fuit questum: illud tamen non obtinet, nisi ubi ex longa possessione & communi opinione præcessor pro bene qualificato ac possessore beneficii reputatus fuit; non etiam in eo, qui cessum ius accepit ab eo, qui in possessione requisitarum qualitarum, & beneficii diu non fuit, & omnium minimè in eo, qui numquam possedit, Nic. Boer. decif. 205. nu. 2. P. Paris. consil. 37. Attendantur primò vol. 4. Rebuffus in praxi benef. part. 3. tit. de permutat. nu. 18. Unde cum ex iure cello contendat Opponens, & quidem ab eo, qui in possessione huius beneficii non fuit, & quem non constat ex longa possessione clericaturæ pro clerico habitum fuisse, & quod sine clericatura beneficium obtineri non possit, *d. c. Cum adeo d. c. Ex literis*; consequens & indubitatum est titulum Opponentis ex defectu capacitatis, ac iuris auctoris sui, omnino sic corrui, ut inde coloratus censeri aut prætexi non possit. Ad causam quoque & titulum, quem Opponens prætexit si advertatur, inveniatur quæque juris defectus: quamvis enim constet de provisione, & collatione Apostolica, qua Opponentis, 1564. 19. Kal. Ianuar. hoc est 14. Decemb. eodem anno 1564. de hac præbenda provisum extitit; est tamen huiusmodi titulus nullus & invalidus: ob id, quod eadem auctoritate vigore dictæ Bullæ Leoninæ plusquam dimidio anno antè provisionem fuerit Impetranti, accepta & obtenta illius possessione, in qua idem Impetrans toto ferè anno pacificus stetit; videlicet usque ad 16. Maij 1565. quo primò Opponens huius Canonicatus non realem & actualem, sed civilem & imaginariam tantum (quam iuris vocant) possessionem accepit: ita ut per sequentem posteriorem Papalem provisionem iuri acquisito Impetrantis derogatum non sit; ut nec in dubio derogare velle præsumitur, *l. 2. §. si quis à Principe Ne quid in loco publ.**

Reg.

Reg. Cancel. Apostolica De iure quæsto non tollen. nec derogare voluit Pontifex. Id enim indicant Bullæ, quæ Opponens utitur, hæc expressa verba: *Dommodo coru dispoſitis ad nos hac vice pertineat.* Quam tunc non pertinuisse constat propter acceptationem, & provisionem Impetrantis. Neque titulum hunc Opponentis iustificat, & provisionem acceptationemque Impetrantis impedit, quod Opponens contendat se non ex simplici vacatione post mortem D. Ioannis du Mont novissimi huius Canonatus possessoris (ex qua vacationis specie Impetrans jus suum fundat, ac petitur) hanc suam provisionem obtinuisse; sed ex cessione ac simplici resignatione in favorem ipsius apud Sedem Apostolicam facta per Ioannem de Prato: nam Ioannes de Prato efficere non potuit, ut beneficium, quod ad ipsum non pertinuit, sed ex antecedente morte D. Ioannis du Mont (qui verus & quietus possessor dicti Canonatus fuit, & in illius possessione decessit) vigore Bullæ Leoninæ Impetranti acquisitum erat, per cessionem ac resignationem in Opponentem transferretur. Cedit namque aut resignari, aut in alium transferri non potest, quod cedens, resignans, aut transferens non habet, *l. si servus, l. Traditio de acq. rer. dom.* Et quod proponitur prætatum D. Ioannem du Mont anno 1562. quinta Decemb. constituisse suum procuratorem Sebastianum Matthæi ad resignandum hunc Canonatum ad opus Ioannis de Prato; quodque idem Sebastianus huiusmodi resignationem in manibus Domini Papæ fecerit, & expeditioni literarum ad opus dicti Ioannis de Prato consenserit decimo quinto Decembris anno 1563. & sic vno medio anno ante mortem D. Ioannis du Mont, exceptis tantum duobus diebus, quæ ad plenam medium annum deerant; eoque ratione modus vacationis, ex qua Impetrans acceptavit, præventus, atque impeditus fuerit, ac huius beneficii ex die 15. Novembris anno 1563. dominus & proprietarius effectus fuerit Ioannes de Prato, qui illud literis etiam non expeditis secundum praxin Curie Romanæ in Opponentem transferre potuerit, & transferendo, seu cedendo effecerit, ut jus ejusdem beneficii sit apud Opponentem; nihil adhuc facit ad jus Opponentis stabilendum, vel Impetrantis subvertendum. † Nam cum initium horum omnium dependeat ex mandato seu procuratorio, quod Dominus Ioannes du Mont dedisse dicitur Sebastianum Matthæi, oportet de hoc mandato legitime constare: ut enim generaliter mandatum non præsumitur, *Bald. in l. 2. c. Si ex fals. instrum.* nec ea in parte etiam honoratissimis, maximisque viris mandatum assentibus creditur, nisi illud proferatur, *l. 1. c. De mand. Princ.* ita omnium minimè in re, quæ abdicationem, abalienationemque rei alterius respicit præsumi debet; præsertim quando ad præsumendum huiusmodi mandatum nihil omnino intrinsecus, vel extrinsecus concurrat, sed omnia præsumptioni huiusmodi resistunt, eamque improbabilem faciunt. Veluti primum, quod tendat ad abdicationem beneficii, quod D. Ioannes du Mont solum habebat; idque veluti ex causa donationis simpliciter, & purè in favorem alterius, non ex

causa permutationis: equidem ut donationis præsumptio facilis non est, *l. cum de indebitis de probat.* ita & difficilior mandati ad donandum præsumptio. Secundo, quod mandatum hoc dicatur datum quinta Decemb. 1562. quodque proponatur Ioannem de Prato illo primum usum esse uno fere anno post, scilicet in Novembri anno 1564. quo si id verè habuisset, procul dubio usus fuisset citiore die & opportuniore tempore. Tertio, quod D. Ioannes du Mont in possessione huius beneficii non tantum uno anno post datam asserti huiusmodi mandati, verum etiam usque ad mortem inclusive permanisset, & sic fere sequaturo: non enim præsumitur quilibet dimittere aut dimittere velle, in cuius possessione præsertim tam diu perseverat, *l. Et qui sub imagine, c. de distract. pign.*

In executione quoque provisionis suæ deservit Opponens, ob id, quod de mandato D. Ioannis Gruet, qui possessionem beneficii accepit, & gratiam Opponentis divulgavit, non constat, quodque Impetrans aperte negaverit Notarium illius, qui istud instrumentum confecisse dicitur. Neque enim præsumitur, sed probari debet Notarium cuiusque, tunc præsertim cum pars adversa, contra quam producitur instrumentum, vitro illum non agnoscit, sed expressè negat, *Castr. in l. Scribarios. c. De testam. in l. ita.* Probari itaque debet à producente, potissimum cum sic ex longinqua regione producitur, in ea regione, ubi huius Notarii nulli est notitia, *Card. Zabarella in Clem. 1. nu. 8. De procurat.* ut event in hoc instrumento, quod Romæ confectum dicitur. Ita ut Opponens non possit dici docuisse de aliqua sua possessione, de cuius prima apprehensione ritè facta non docet.

Omnium itaque comparatione facta in solido stat. jus, & possessio Impetrantis, ex firmitate multum favorabili titulo studiorum favore obtento: quæ nulla ratione, vel infringuntur vel impediuntur ex objecto iure, & asserta possessione Opponentis, ex titulo multum odioso, magnaque suspitione laborante, quique vitiosum initium habet in capite auctoris, à quo Opponentis sui principia ducit. Vnde existimamus Ampliissimorum Dominorum partes esse, ut fidei iuriam possessionem, seu recedentiam Impetranti concessam in simplicem plenam & absolutam convertant; manutenendo scilicet Impetrantem in possessione; interdicendo Opponentem, ne Impetrantem amplius turber, eodem Opponente in expensis litis condemnato.

De Præbendis.

S V M M A R I U M.

Possessorium inter nominatum ex indulto nominationis Facultatis Artium in Universitate Lovanienti, & provisum duplici titulo collationis ordinariæ & apostolicæ.

1. Nominaciones quomodo concedit Papa.
2. Nominaciones beneficiales etiam laicis concedi.
3. Concordata Navonis Germaniæ an in Comitatu Namurcensi locum habeant.
4. Extensio de persona ad personam de uno privilegio ad aliud non est facienda.

4. Declara-